

**Preike Seljumannamesse 7./ 8.juli
2024** **Matt 16, 13-20**

Då Jesus kom til bygdene ved Cæsarea Filippi, spurde han læresveinane sine: «Kven seier folk at Menneskesonen er?» Dei svara: «Somme seier døyparen Johannes, andre Elia og atter andre Jeremia eller ein annan av profetane.» «Og de», spurde han, «kven seier de at eg er?» Då svara Simon Peter: «Du er Messias, den levande Guds Son.» Jesus tok til orde og sa: «Sæl er du, Simon, son til Jona. For dette har ikkje kjøt og blod openberra for deg, men Far min i himmelen. Og det seier eg deg: Du er Peter, og på dette fjellet vil eg byggja mi kyrkje, og dødsrikeportane skal ikkje få makt over

henne. Eg vil gje deg nøklane til himmelriket; det du bind på jorda, skal vera bunde i himmelen, og det du løyser på jorda, skal vera løyst i himmelen.» Så forbaud han læresveinane strengt å seia til nokon at han var Messias.

På denne heilage staden kjenner vi på ein heilt særleg måte dette *nærværet* - nærvær av lys, av tru, av menneske som har vore her før. - Dei som søkte hit fordi lyset og angen av det heilage her var å finne. Dei som vitna og la att spor så vi også kan finne dei, få gå i dei, og la lyset frå denne staden skine også i vårt liv. For det er Kristus som lyser i verda. Det er Kristus som gjev lys til vårt liv og vår tru.

Eg ser Sunniva for meg slik ho er framstilt i kyrkjekunsten, i bøker, i menneskes hjarte:

Med steinblokken i hendene, klippen frå berget som fall ned og gav vern – heilt inn i døden; den som er blitt sjølve merket på tru og tillit.

På denne dagen er steinblokken, - klippen, det som bind vår feiring på Selja saman med bibelteksten om Peter som av Jesus blir tiltrudd å bygge kyrkje på jorda; han som fekk namnet Kefas, det betyr nettopp “klippe”, - på den Jesus ville bygge si kyrkje.

For det Sunniva held i hendene, er Kyrkja, Jesus Kristus mellom oss.

Det er den klippen som vi skal bygge vårt liv på - vår tru, vår tvil, vår angst og

vår glede. - Jesu kjærleik som gjev vern og fellesskap, heilt inn i døden.

Til alle tider og på denne dagen har kyrkja kalla menneske til å tene Evangeliet.

Og nokre mellom oss til å tene på ein særleg måte, som medarbeidarar med eit kall til å forkynne og slik gjere Jesus Kristus tydeleg og synleg i verda.

Ikkje fordi nokon var sterkare og skulle få meir makt. Nei, heller tvert om.

Fordi Kyrkja må tale sant om heile menneskelivet, med glede og smerte, med autoritet og svakhet, blir det så tydeleg at vi må tenke mangfaldig om fellesskapet:

Vi må vere eit fargerikt fellesskap – og med ulike tenesteoppgåver. Våre vitnemål er ulike. For viss ikkje vi speglar eit sant mangfald, er Kyrkja vår heller ikkje sann.

Men det var eit stort ansvar Jesus la på Peter den dagen ved Cesarea Filippi. Som ei husfrue som har oversikt og mynde over garden og hushaldet og ber nøklane i beltet som teikn og tilgang, får også historiens første kyrkjeleiar - vi kan vel kalle Peter det – tilgang til makt og mynde. Gud stolar på menneska.

Difor får Peter biletleg tala nøkkelknippet til hushaldet i handa. Han kan opne, han kan lukke. Han kan be inn. Han kan stengje ute.

Det er eit stort ansvar å bere. Jesus byd sine etterfylgjarar på jorda å bygge kyrkje. Difor er vi her i dag. Difor takkar vi og bed for den verdsvide kyrkja, om at ho skal bere vitnemål om at vi er eitt i Kristus; at det må vere vår lengt og vårt oppdrag. Og vi må håpe at vi ein dag får bere eit fullt og sant vitnemål om det.

Husfrua på garden skal forvalte det som skal fordelast, foredlast og formidlast, og slik sørge for alle som er gjeve henne å bere ansvar for. Det er også oppdraget som er gjeve Guds kyrkje på jorda. Ansvar er stort og bør ligge tungt på oss som til ei kvar tid har ansvar for å bere nøkkelknippet i beltet.

Det er nok av såre og vonde forteljingar om dei som er utestengde på grunn av menneskemakt, og ikkje fordi dei vende ryggen til evangeliet.

Difor blir vi denne dagen minna om at vi alltid må spørje oss sjølv: Er kyrkja vår sann? Forvaltar vi evangeliet på rette måten? Maktar vi å gje Guds miskunn vidare til menneske i dag?

Og så: Korleis gjev vi kallet vidare?
For nokon må gå. Nokon må ta på seg å forkynne og formidle.
Nokon må seie seg villig så dei kan få overgjeve nøklane.
Har vi som til no har hatt oppgåva, forvalta det på ein truverdig måte så dei som kjem etter vil gå inn i slik teneste?

Det er ransakande spørsmål vi må stille oss og vere ærlege om. Kva betyr det for oss i den tida vi lever i at vi kan opne og stenge, løyse og å binde?

Apostlane hadde eit særleg kall. Dei brukte all si tid og sine krefter til å *openberre* for oss sanninga om Jesus Kristus. Ja, alle så nær som ein av dei, Johannes, gav dei livet sitt for Evangeliet om Jesus. Dei døydde som martyrar.

Heilt til vårt land kom bodskapen deira og forteljingane om dei som først gjekk med den. Ja, til *denne særlege staden*, til grunnen under føtene våre, kom den – med menneske som i tru og tillit ville vere her og be – fordi forteljinga om lyset og angen, om tilliten og trua,

liksom drog dei til seg og fekk leve og verke her. Hit kom dei som gav seg havet i vald for å unngå denne verdas brottsjøar. Som hadde som vitne og førebilete dei i *vår* forteljing som før hadde teke krossen sin opp, følgt Jesus og sagt nei til seg sjølv; Sunniva og Olav. Og som også kan vere våre førebilete for vegen til tillit og overgjeving; til å bere kallet om å vitne, og gje det vidare.

Det er på same tid trusstyrkande og svimlande å tenke på at det i tusen år har vore feira messe til minne om desse som kom hit; som her fann eit lys, som bygde kyrkje og som vitna om Kristus. Det er rett at vi i dette jubileumsåret stansar opp og takkar.

Men også at vi spør oss kva dette har gjort med oss som folk, som nasjon og kva det betyr for oss i dag at vi har eit tusenårig nærvær som vi bygger *vår* kyrkje og *våre* fellesskap på; - at det har vore rammer om vår livsførsel av gudsteneste og heilagdagane, av andeleg kvile og næring. Vi må ikkje miste det! Tusen år med Kristusnærvær må då gjere noko med oss og merkesteinane våre, *verdiane* vi bygger på, kva vi vil ha med oss vidare som fundament i eit livssynsøpe samfunn tufta på vår kristen-humanistiske arv. Det er rett – og godt - å finne spor, ja nokre gonger meir enn det også, av Evangeliet mellom oss.

Og å sjå korleis *miskunn, sanning, rettferd og fred* ikkje er parkerte omgrep, men som er dugleikar vi er saman om, som vi verdset og omset i praksis i *alle dagar*, ikkje berre i helg og høgtid.

På denne dagen lyfter vi fram særleg ei av dugleikane som må vere levande mellom oss i eit samfunn og i ei tid som stiller så store krav til oss.

Vi lengtar etter *miskunn. Verda treng miskunn!*

Der har vi ikkje minst fått i oppdrag å bruke nøklane til å låse opp!

Når vi maktar å opne oss for vår søster eller bror.

Når vi legg vårt liv i kvarandres hender.

Når små umerkelege svik blir avdekka og tilgjeve.

Når ein har trødd feil, og blir på nytt innlema i fellesskapet. Når vi anerkjenner og verdset ulikskap i funksjonar, heller enn *prestasjonar*. Med Guds skaparsmil lagt ned i oss, har også vi fått den store gåva at vi kan vise kvarandre miskunn. Miskunn mellom menneske er like avgjerande for å verkeleggjere Evangeliet, som at vi trur oss tilgjevne av Gud.

Apostlane gjekk ut i verda med tillit til at Gud openberrar seg mellom oss i Jesus Kristus. Den enkle snekkaren frå Nasaret, han som sjølv gjekk fattig gjennom verda og møtte menneske med nettopp nåde og sanning; han som tala sant om menneskelivet hjå dei han møtte så det vart til nytt liv og

ikkje til fordøming – hans kyrkje på
jorda er det vi er sett til å vere del av.
Han skal vi forkynne.

Frå denne heilage staden tek vi med oss
vitnemålet om trua på Den treeinige
Gud, og i tillit og tilbeding legg vi ut på
våre livs hav, i trua på at båra tek oss
heilt fram.

Og gjev vår ære til Faderen, Sonen og
Den heilage Ande, vår Skapar, Frigjerar
og Livgjevar, som var og er og vera skal
éin sann Gud frå æve og til æve. Amen.